

Rámcový návrh realizácie rekonštrukcie sídelnej budovy Slovenského národného múzea

Slovenské národné múzeum spravuje nehnuteľný majetok veľkého rozsahu, ktorý tvorí viac ako sto objektov, z ktorých sú mnohé zapísané na zozname národných kultúrnych pamiatok. Pre dlhodobý nedostatok finančných prostriedkov na obnovu spravovaných objektov sa mnohé dostali do havarijného stavu. K najviac kritizovaným objektom pre svoj súčasný fyzický stav patrí sídelná budova Slovenského národného múzea na Vajanského nábřeží v Bratislave (ďalej „SB SNM“).

Stavebné úpravy a rekonštrukčné práce, ktoré boli realizované v rámci povojnovej obnovy v rokoch 1945-1951, boli poslednou realizovanou rekonštrukciou SB SNM. Oprava fasády celej budovy bola realizovaná v roku 1985. K čiastočným úpravám na druhom a treťom poschodí došlo po roku 2000, išlo najmä o čiastkové úpravy sietí, repasáciu okien, vnútorné omietky. Súčasným podmienkam nezodpovedajú najmä elektroinštalácie a počítačové siete, stav okien, zastaraný systém vykurovania budovy pôvodne realizovaný ako parné vykurovanie, neskôr čiastočne upravené na vykurovanie vodou. Stav vonkajšieho plášťa budovy, najmä okien je v havarijnom stave a spôsobuje aj veľké tepelné straty budovy. Omietky sú na mnohých miestach poškodené, v niektorých častiach napr. na čelnej vstupnej fasáde chýbajú, v iných častiach hrozí opadávanie omietky, ktoré ohrozuje chodcov a návštevníkov múzea. SB SNM vykazuje statické poruchy objektu, ktoré sa prejavujú trhlinami v nosných konštrukciách, a to v obvodových i vo vnútorných, a tiež vlhnutie konštrukcií v spodnej časti stavby.

Pri úvahách o rozsahu rekonštrukcie je potrebné riešiť rozvojové potreby SNM, ekonomiku prevádzky a jej združenú funkciu sídelnej budovy Generálneho riaditeľstva SNM (ďalej GR SNM) a SNM – Prírodovedného múzea (ďalej SNM – PM). V budove sú okrem stálych expozícií SNM – PM verejnosti ponúkané aj nové, často profilové výstavy iných špecializovaných múzeí a široká paleta vzdelávacích a výchovných aktivít. SNM – PM je mimoriadne aktívne v oblasti vedecko-výskumnej činnosti a je tu uložený jeho rozsiahly zbierkový fond. Pripravovaná rekonštrukcia budovy preto musí prihliadať na skvalitnenie činnosti múzea, jej efektívne využitie a zásadnú modernizáciu služieb pre verejnosť. Zrekonštruovaná budova sa stane jednou z dominánt nábřežia Dunaja, oddychovej zóny mesta a prispeje tým aj k zlepšeniu vnímania značky SNM.

Tabuľka 1 - Ročná návštevnosť sídelnej budovy

Počet návštevníkov					
	2018	2019	2020	2021	2022
Expozície, výstavy, kultúrne podujatia	75 310	58 875	25 326	25 033	60 990

Predkladaný materiál predstavuje ideový zámer komplexného riešenia rekonštrukcie a rozvoja SB SNM a vyčíslenie nákladov je iba indikatívne, uvádzané v stálych cenách r. 2020 podľa Projektového zámeru rekonštrukcie SB SNM (2020), ktorý je prílohou k materiálu. Predpokladané náklady budú spresnené v rámci spracovania stavebného zámeru a štúdie uskutočniteľnosti¹, ktorá posúdi a vyhodnotí alternatívy rekonštrukcie. Po posúdení štúdie

¹ v zmysle § 19a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 174/2009 Z. z. o podmienkach vypracovania štúdie uskutočniteľnosti investície a štúdie uskutočniteľnosti koncesie a podľa Metodiky pre

uskutočniteľnosti Útvárom hodnoty za peniaze MF SR bude predložená vláde SR žiadosť o schválenie finančných prostriedkov na ďalšiu fázu projektu (projektová dokumentácia).

Tabuľka 2 - Harmonogram úloh a rozhodnutí

Rok	Úlohy a rozhodnutia	Predpokladané náklady
2023 - 2024	Prijatie uznesenia vlády – súhlas so začatím prípravných prác rekonštrukcie SB SNM:	
	- statický posudok	350 000 €
	- BIM zameranie	
	- architektonická súťaž	
	- stavebný zámer	
	- štúdia uskutočniteľnosti	
2024	Predloženie štúdie uskutočniteľnosti na posúdenie ÚHP	
2024	Predloženie aktualizovaného materiálu vrátane plánovaného rozpočtu a harmonogramu prác vláde so žiadosťou o súhlas so začatím verejného obstarávania na projektovú dokumentáciu	
2024 - 2025	Realizácia verejného obstarávania na projektovú dokumentáciu	7 452 000 €
2025	Predloženie žiadosti na MF SR pred podpisom zmluvy o povolené prekročenie výdavkov na projektovú dokumentáciu	
2025 - 2026	Dodanie projektovej dokumentácie	
2026	Aktualizácia štúdie uskutočniteľnosti a jej posúdenie ÚHP	
2026	Predloženie materiálu na rokovanie vlády, predmetom ktorého bude začatie a finančné zabezpečenie samotnej rekonštrukcie	
2027 - 2033	Stavebné práce, zariadenie priestorov	66 718 000 €

Postupnosť a rozsahy prác

Pre uskutočnenie celkovej rekonštrukcie sídelnej budovy SNM na Vajanského nábreží v Bratislave je potrebné vyriešiť viacero problémov. Budova je využívaná viacerými organizačnými zložkami SNM, z čoho vyplýva potreba dôkladného naplánovania a zosúladenia postupov:

- Generálne riaditeľstvo SNM
- SNM – Prírodovedné múzeum so svojimi depozitármi, expozíciami a laboratóriami
- Knižnica SNM
- Muzeologický kabinet SNM

Vzhľadom na dostupné kapacity a technické špecifiká budovy (a jej umiestnenia z hľadiska vplyvov okolia na stavbu) je potrebné rátať s trvalým odsťahovaním depozitárov SNM-Prírodovedného múzea, Knižnice SNM, Muzeologického kabinetu. V obnovennej budove sa bude nachádzať Generálne riaditeľstvo SNM, Prírodovedné múzeum so svojimi expozíciami, ostatnými priestormi pre prácu s verejnosťou, študijné depozitáre a laboratória, využívané v rámci realizácie vedecko-výskumnej činnosti múzea. Z uvedeného dôvodu je

vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti v oblasti kultúry: *Príručka k analýze nákladov a prínosov pre kultúrne investičné projekty Inštitútu kultúrnej politiky Ministerstva kultúry SR, ako aj Rámca na hodnotenie verejných investičných projektov v SR Útvárom hodnoty za peniaze Ministerstva financií SR.*

potrebné nájsť vhodné priestory na presťahovanie tých pracovísk GR SNM, ktoré sa po rekonštrukcii objektu nevrátia do budovy. V prípade knižnice, archívu a najmä depozitárov je nevyhnutné rátať s kapacitnou úložnou rezervou na minimálne 50 – 100 rokov. Ide o prevádzky s pomerne špecifickými požiadavkami.

Predložený materiál predstavuje možné riešenie rozvojových potrieb SNM, ktoré vychádza zo zámeru z roka 2020, ktorý predpokladá aj výstavbu nových objektov s vnútornou špecializovanou úpravou pre jednotlivé potreby (viď príloha – projektový zámer SB SNM 2020). Ide o konkrétnu, ale nie jedinou možnú alternatívu, ktorá využíva dostupné zdroje (pozemky) MK SR. Komplexnejšie vyhodnotenie alternatív riešenia (prenájom priestorov, resp. výstavba, možné lokality) prinesie spomínaná štúdia uskutočniteľnosti, ktorej súčasťou bude analýza nákladov a prínosov (tzv. cost-benefit analýza) a ktorá má byť podľa harmonogramu (Tabuľka 2) vyhodnotená Útvárom hodnoty za peniaze MF SR v roku 2024.

Tabuľka 3 – Odhadované celkové náklady na projekt – alternatíva podľa projektového zámeru

Sumár	Odhadovaný náklad bez DPH	DPH 20%	Odhadovaný náklad s DPH
Sídlna budova Slovenského národného múzea v Bratislave s vybavením	41 500 000 €	8 300 000 €	49 800 000 €
Výstavba nového depozitára SNM – Prírodovedného múzea s pozemkom a vybavením	11 200 000 €	2 240 000 €	13 440 000 €
Nové budovy na Žižkovej ul. s vybavením	9 400 000 €	1 880 000 €	11 280 000 €
Spolu	62 100 000 €	12 420 000 €	74 520 000 €
Poznámka: <i>Nejedná sa o finálnu alternatívu riešenia aktuálneho stavu. Alternatívy budú posúdené v štúdiu uskutočniteľnosti. Takisto predpokladané náklady budú spresnené v rámci spracovania stavebného zámeru a štúdie uskutočniteľnosti. Uvedené sumy odrážajú náklady z januára 2020 a nezohľadňujú tak nárast cien v stavebnom sektore. Na celkovú sumu bude mať najväčší vplyv riešenie statického zabezpečenia budovy.</i>			

Obnova sídelnej budovy SNM

Obnove sídelnej budovy musí predchádzať dočasné presťahovanie GR a SNM – PM (kancelárie, laboratória, študovne, študijné depozitáre; nezahŕňa trvalé depozitáre, ktoré sa majú trvalo premiestniť). Presťahovanie kancelárií je možné do dočasných priestorov (komerčný prenájom, prenájom v rámci budov v správe MK SR). Jednou z možností presťahovanie pracovísk zo sídelnej budovy SNM do uvoľnených priestorov v areáli Hurbanových kasární, ktoré v súčasnosti uvoľňuje Slovenská národná galéria v kombinácii s možným využitím (časti) účelovej budovy MK SR na Bielej ulici. Dĺžka fyzického presunu kancelárií sa dá odhadnúť na 2 – 3 mesiace (jednosmerný presun). Sťahovanie celej sídelnej budovy vrátane trvalých depozitárov by malo trvať dva roky.

Cenu je možné v tejto fáze odhadnúť len na základe analógií – obnov budov podobného určenia a rozsahu, realizovaných v súčasnosti, resp. za posledných 5 rokov. Predpokladané náklady sú uvedené v Tabuľke 4.

Tabuľka 4 – Odhadované celkové náklady na sťahovanie, obnovu a znovuoťvorenie SB SNM

Rozpočet - sídelná budova Slovenského národného múzea v Bratislave	Odhadovaný náklad bez DPH	DPH 20%	Odhadovaný náklad s DPH
Stavebná obnova na základe objemových ukazovateľov a analogických realizácií	28 000 000 €	5 600 000 €	33 600 000 €
Sťahovanie múzea (dočasné sťahovanie a návrat, včítane trvalého vyst'ahovania depozitárov Prírodovedného múzea do nového depozitára)	1 000 000 €	200 000 €	1 200 000 €
Interiérové vybavenie múzea (administratívne priestory, pokladne, múzejný obchod, študijné depozitáre, študovne, vzdelávacie miestnosti, a iné)	2 000 000 €	400 000 €	2 400 000 €
Nové expozície (expozície, mobiliár, osvetlenie, informačný systém, audio/video sprievodcovia, audiovizuálny obsah a pod.)	5 000 000 €	1 000 000 €	6 000 000 €
Príprava exponátov pre expozície	500 000 €	100 000 €	600 000 €
Reštaurátorské a umelecké práce	3 000 000 €	600 000 €	3 600 000 €
Špeciálne technológie (napr. laboratória a k nim potrebná infraštruktúra a pod.)	2 000 000 €	400 000 €	2 400 000 €
Spolu	41 500 000 €	8 300 000 €	49 800 000 €

Tabuľka 5 – Predpokladaný harmonogram prác

Rok	Rekonštrukcia SB SNM
2026	Schválenie obnovy a pridelenie finančných prostriedkov na pokračovanie prác - projekčné práce - príprava sťahovania zbierok
2026 - 2027	Projekčné práce - žiadosť o stavebné povolenie - realizačný projekt - príprava verejného obstarávania na realizáciu stavby - vyst'ahovanie múzea (zbierkové predmety, expozičné prvky, administratíva múzea, ...)
2028 - 2032	Rekonštrukcia - realizácia rekonštrukcie - príprava nových expozícií - libreto, scenár, realizačné projekty - realizácia nových expozícií
2032 - 2033	Nové expozície - realizácia nových expozícií
leto 2033	- otvorenie múzea